N°. 11. A°. 1830.

SURINAAMSCHE COURANT

Van Zondag den 7^den Februarij.

SURINAME.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

PARAMARIBO, *den* 6 *Februarij*. Wij vernemen met veel genoegen, dat het landbouwkundig Genootschap, onder de zinspreuk: *Prodesse conamur*, van welks vestiging in deze Kolonie wij in den voorleden jare berigt hebben gedaan, en welks wetten wij in een onzer volgende nummers in haar geheel zullen mededeelen, aanvankelijk ijverig bezig is ter bereiking of bevordering van de doeleinden, welke men zich bij deszelfs oprigting had voorgesteld.— Dienaangaande is, in de eerste plaats ter onzer kennisse gekomen, dat eene personele commissie uit deszelfs midden belast is met het onderzoek, op welke wijze het best voldaan zou kunnen worden aan den bij velen onzer landgenoten sedert lang gekoesterden wensch, om eene beurs of fonds opterigten ten behoeve van oude en gebrekkige plantaadjelieden, die zonder hun toedoen, buiten broodwinning gesteld zijn. Sedert jaren toch heeft men alhier in het algemeen geklaagd; dat hier te lande geene inrigting werd gevonden, waardoor aan brave en kundige plantaadje-bedienden, die, na hunnen besten leeftijd aan den landbouw te hebben toegewijd, zich op hunnen ouden dag buiten dienst gesteld vonden, alsdan in hunnen dikwerf kommerlijken toestand eenige onderstand zou kunnen worden verzekerd. Het Genootschap de billijkheid dezer klagten bevroedende, heeft gemeend door den evengemelden maatregel, zich de kennis te moeten verschaffen, of er doelmatige middelen zouden kunnen worden uitgedacht, om aan dezelve te gemoet te komen. Wij zien de resultaten van het ten dien einde plaats hebbende onderzoek, met belangstelling te gemoet.

In de tweede plaats zijn wij onderrigt, dat eene andere commissie zich zoude onledig houden met het nemen van proeven omtrent de meerdere of mindere bruikbaarheid van de Nederlandsche ploeg bij het bewerken onzer koloniale gronden; terwijl wij in de derde plaats met zekerheid meenen te kunnen vermelden, dat het Genootschap, daartoe aanleiding gekregen hebbende door eene te dier zake in eene van deszelfs algemeene vergaderingen door een van deszelfs leden gehoudene voorlezing, zijne aandacht insgelijks heeft gevestigd op de meer en meer toenemende afspoeling der zeekust in deze kolonie, en eene derde commissie heeft benoemd, ten einde na te gaan, in hoe verre de middelen, in de bedoelde voorlezing tot herstel der afspoelingen en voorkoming van dezelve in vervolg van tijd, opgegeven, zouden kunnen ten uitvoer worden gebragt.

Het strekt ons wijders tot genoegen, te kunnen berigten, dat Zijne Excellentie de Heer Gouverneur Generaal zich de opdragt van het honorair lidmaatschap heeft laten welgevallen, en hare krachtdadige bescherming aan het Genootschap gunstig heeft toegezegd.— Ook zijn wij in het zekere onderrigt, dat het honorair lidmaatschap aan onderscheidene beoefenaars van de landbouwkunde of daarmede in verband staande wetenschappen in het moederland is aangeboden, welke aanbieding wij vertrouwen, dat eene nieuwe aanleiding zal openen, om de aandacht der Nederlanders op deze zoo belangrijke volkplanting te vestigen, en hunne belangstelling in dezelve te vermeerderen.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

DEN 5den dezer, het Schip *de Faam*, Kapt. E. VON LAAR, naar *Amsterdam*; lading: 35 vaten Suiker, 1 baal heele Koffij, 72 balen sch. Katoen, 323 vaten Malassie, en 1966 ℔ Koper.

Den 6den, het Schip *Maria*, Kapt. F. H. ZEIJLSTRA, naar *Amsterdam*; lading: 345 vaten Suiker, 21 balen heele Koffij, 43 balen schone Katoen, 3 vaten Rum, en 4 vaten Malassie.

Idem, het Schip *Edams Welvaren*, Kapt. H. ROLFF, naar *Amsterdam*; lading: 304 vaten Suiker, 20 balen sch. Katoen, en 3 vaten Rum.

Idem, de Nd. Am. Brik *Juniper*, Kapt JAMES CROSBY, naar *Boston*; lading: 209 v. Malassie.

Idem, de Nd. Am. Brik *Favourite*, Kapt. JAMES ROW, naar *Boston*; lading: 175 v. Malassie.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITTANNIË.

LONDEN *den* 11 *November*. Naar luid van voorloopige berigten uit Mexico zouden de Spanjaarden, na hunne landing, nog weinig gevoiderd zijn, en zoude een deel derzelve, op eenigen afstand van Tampico, door de Mexicanen zijn overvallen, en met groot verlies terug gedreven. Men meldde uit de Havanna van 21 September, dat aldaar 2000 man werden ingescheept, om de gelande troepen te versterken, doch men wil alhier onderrigt zijn, dat de geheele bevolking van het gemeenebest zich tegen de Spanjaarden heeft verklaard, en dat dus deze versterking weinig nut zal kunnen aanbrengen.

Den 13*den November*. De gewone paketboot van Mexico, de britsche oorlogsbrik *Emulous*, is, na eenig verwijl, aangekomen. Dezelve is den 6 September van Vera Cruz gezeild, en de medegebragte berigten bevestigen de tijding, dat de Spanjaarden den 29 Augustus nog niet verder waren gekomen dan Tampico; dat geen Mexicaan zich nog bij hen had gevoegd;— dat de generaal *Santa-Anna*, versterking bekomen hebbende, zich dien dag gereed maakte, om het beleg voor genoemde stad te slaan, en aan de inwoners zes dagen tijd had gegeven, om hunne tilbare have in veiligheid te brengen.

De Spanjaarden hadden veel zieken, doch het scheen hunne soldaten nog geenzins aan moed te ontbreken.

Het mexicaansch gouvernement heeft veel te worstelen met geldgebrek. Sommigen meenen, dat de oorlog tegen de Spanjaarden daar door aanmerkelijk zal worden verlamd; anderen daar en tegen oordeelen, op grond van vroegere gebeurtenissen, dat ook deze ongelegenheid de spaansche expeditie niet zal doen gelukken.

— Naar men verneemt, zal de russische admiraal *van Heyden* met zijne vloot in de Middellandsche-zee en in den Archipel overwinteren.

(*Haarl. Courant.*)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT *den* 9 *November*. In sommige papieren wordt gewag gemaakt van het overvallen van een deel russische soldaten door eene afdeeling Turken van den bassa van Scodra, met bijvoeging, dat, na dat de Russen hadden gecapituleerd, zij door de Muzelmannen verraderlijk waren om 't leven gebragt. In den beginne heeft men dit berigt opgegeven als afkomstig uit Konstantinopel, van den 10den, in welk geval hetzelve als niet zeer waarschijnlijk zoude voorkomen, naar dien het geen destijds in genoemde hoofdstad bekend was, gewis ettelijke dagen te voren den generaal *Diebitsch* bekend zoude zijn geweest, en ook wel door hem zoude zijn vermeld.— In andere opgaven komt voor, dat deze gebeurtenis te Vratza zoude hebben plaats gehad, doch ook dit is zeer onwaarschijnlijk, daar deze plaats door een aanzienlijk gedeelte der troepen van den generaal *Kisselew* is bezet.

BERLIJN *den* 12 *November*. In ons regerings blad leest men de volgende berigten uit Konstantinopel, de dagteekening voerende van 16 October:

„Sedert den 10den zijn weder over de 100 schepen van onderscheidene natien in de haven alhier binnen geloopen; onder andere 18 russische uit de Middellandsche-zee, van welke de meeste weder naar de Zwarte-zee zijn vertrokken. Deze schepen waren onder hollandsche vlag door de Dardanellen gezeild; doch dadelijk na hunne aankomst is hun van den kant der Porte bekend gemaakt, dat, niettegenstaande de ratificatien van het vredes-verdrag nog niet waren uitgewisseld, zij de russische vlag konden hijschen en staat maken op eene zeer spoedige afgifte der fermans voor hunne verdere reis.

„Eenige hoofd-officieren en adjudanten van den Sultan, die naar Adrianopel gezonden waren, zijn van daar terug gekomen, en kunnen de vriendelijk bejegening, die hun in het russisch hoofdkwartier wedervaren is, niet genoeg prijzen.— De toestand der gezondheid in de stad en hare omstreken is bij voortduring nog goed, en het invallen der koudere weersgesteldheid doet algemeen vertrouwen, dat men in dit jaar hier van de pest verschoond zal blijven."

(*Haarl. Courant.*)

RUSLAND.

PETERSBURG *den* 18 *November*. Laatsleden Dingsdag, den 10 dezer, 's avonds ten acht ure, ondervond Zijne Majesteit de Keizer eene koortsrilling, welke in den nacht door eenen aanval van koorts gevolgd werd. 's Morgens bleek het, dat de onpasselijkheid van Zijne Majesteit in eene verkoudheids-koorts bestond. Sedert heeft deze onpasselijkheid haren gewonen loop gehad, dat is de koortsachtigheid duurt, bij nacht met wat vermeerderde hitte, nog voort. Volgens het berigt der geneesheeren van gisteren morgen, had de Keizer den nacht rustig doorgebragt.

(*Arnh. Courant.*)

ren een opgeboeid Corjaal, eenig Goud- en Zilverwerk, &c. &c. &c.

Alsmede Elf koppen Slaven; als:

Den Neger JOHN, *Werkneger.*
» » PIETER, idem.
» » CHARLES, *Voete boij en Kok.*
De Negerin CHARLOTTE, met haar drie kinderen, genaamd GEORGE, FERDINAND en LOUIZA.
» » ROZA, met haar kind CHARLES.
» » ELIZA.
» » MIMIE.

Paramaribo den 5 Februarij 1830.

C. A. FISCO,
2den Commies.

SPAARBANK OPGERIGT DOOR DE SURINAAMSCHE MAATSCHAPPIJ VAN WELDADIGHEID.

Ter kennisse van de belanghebbenden dient, dat naar aanleiding van art. 42 der Wet voor dezelve Spaarbank, bij het Algemeene Bestuur van voorschreve Maatschappij, is goedgevonden en verstaan:

a. Den inhoud van art. 3 dier Wet in te trekken en buiten werking te stellen.

b. Den termijn van uitkeering der inleg gelden, bij art. 21 der Wet, vastgesteld op *één jaar en zes maanden* na den inleg; te vervroegen en dien als nu te bepalen op *zes maanden* na den inleg.

c. Den tijd van opeisching, bij art. 22 bepaald op *eene maand* vóór het verschijnen van den termijn van uitkeering, in te korten en dien te stellen op *acht dagen.*

d. Deze verandering toe te passen op den inhoud van art. 23 en 24 der voorsz. Wet.

Het Algemeen Bestuur voornoemd vleit zich door het vervroegen van den termijn van uitkeering, zoo ook door het inkorten van den tijd van opzegging, te hebben weggenomen, de zwarigheden, welke velen hebben geopperd tegen de deelname in deze zoo nuttige inrigting; en vertrouwt als nu dat de genen ten wier behoeve de *SPAARBANK* is daargesteld gebruik zullen maken van de heilzame gelegenheid, welke hun wordt aangeboden, om de vruchten van hunnen arbeid, hoe gering ook, te bewaren en te vermeerderen.

Het moge overigens tot aanmoediging strekken, dat door *onderscheidene deelnemers*, aan den *Penningmeester der SPAARBANK*, is aangebragt de som van *f* 710.

Op last der Maatschappij voornoemd,
De Algemeene Secretaris,
N. G. VLIER.

M. A. SALOMONS, zal de volgende Vendu houden van eenen Inboedel, ten Huize van E. J. VAN DEN BERGH; des namiddags ten *vier* uren precies, als:

4de VENDU op Donderdag, den 4 Maart e. k.

Alles naar de Cathalogne voor handen Zullende de Goederen *twee* dagen te voren, bezigtigd kunnen worden, van acht tot een uur voormiddags.

Paramaribo den 7 Januarij 1830.

De bij vorige Couranten geannonceerde verkoop door de Vendu-Meesteres C. S. GOMPERTS, van de Plant. *Rees en Crop*, in *Tapoeripa*, zal plaats hebben op den 26 dezer maand.

Paramaribo den 7 Februarij 1830.

SALOMON DE LA PARRA qq.

De Koffij en Kakao Plantagie *de Herstelling*, gelegen aan de rivier beneden *Saramacca*, wordt te koop gepresenteerd, met al deszelfs ap- en dependentien, Gebouwen, Slaven &c.; — nader informatien te bekomen bij den WelEd. Heer ABR. S. v. COERLAND.

Paramaribo den 7 Februarij 1830.

J. E. LIJONS zal op Dingsdag nademiddag om vier uren continueren met de Vendu ten huize van de Heeren GELLEE en HULLEMAN.

D. DANJON vertrekt, en heeft den Heer J. CHATEAU gesubstitueerd in de Administratie der Plantagie *Johanna Catharina.*

Paramaribo den 5 Februarij 1830.

Kapitein D. STEENVELD JR., voerende het Schip *Anna & Maria*, is voornemens den 20sten dezer, deszelfs Brievenzak te sluiten, en de reis naar *Amsterdam* aan te nemen.

Paramaribo den 3 Februarij 1830.

A. ESCARD vertrekt.

A. W. CALKOEN vertrekt.

De ondergeteekende verwittigd het geëerd publiek dat deszelfs Drukkerij verplaatst is in het huis behoord hebbende aan den WelEd. Heer J. F. DE ROOIJ, gelegen in de *Watermolen Straat*, Le. B No. 25, digt bij de *Grave Straat;* — recommandeert zich in het voortdurend aandenken van zijne respective begunstigers.

Paramaribo den 7 Februarij 1830.

J. J. ENGELBRECHT.

Mengelwerk.

BIJDRAGEN TOT DE KENNIS VAN HET KRIJGSWEZEN EN DE NIEUWE MILITAIRE INRIGTINGEN VAN MAHMOUD II.

De Heer CHARLES MAC-FARLANE, heeft onlangs in een te Londen uitgegeven Boekwerk (*), ten gevolge eener door hem volbragte reis in Turkijë, zeer belangrijke beschouwingen, betreffende dat Rijk, medegedeeld. Het zal onzen lezeren, meenen wij, niet ongevallig zijn daarvan hier eenig berigt te ontvangen.

De reis neemt te Smirna haren aanvang. Hier zag de Schrijver het allereest het nieuwe krijgsvolk. Vergezeld van onderscheiden Engelsche Officieren, trad hij de kazerne binnen; een oud vervallen gebouw met groote zalen, alwaar de Soldaten op den blooten planken vloer sliepen, met slechts een oud stuk zeildoek tot deksel. Twee Onder-Officieren noodigden de vreemdelingen om binnen te komen, en de, aan den ingang staande, schildwacht presenteerde het geweer, vermoedelijk om hunne kennis der Europesche dienst ten toon te spreiden. In eene der zalen werden ongeveer een dertig man in de handgrepen geoefend, en na den afloop dezer exercitiën, moest een Engelsch Zee-Officier (2de Luitenant) den Turken de behandeling van het geweer, volgens het Engelsch manuaal aanwijzen en voordoen, hetwelk hen bij uitstek scheen te verlustigen. Van hunnen kant betoonden zij zich ongemeen bereidwillig om den Engelschen hunne geheele inrigting te doen zien. Later, werden er geheel nieuwe kazernen gebouwd, die voor de Konstantinopelsche niet behoeven onder te doen. Op een open plein, voor des Pacha's woonhuis, exerceerden 300 man onder het kommando van hunnen Kolonel. Deze waren reeds sedert een jaar naar de nieuwe school gedresseerd, en alles ging zeer goed, behalve het marcheeren. De Schrijver oordeelt dat de gewone gang der Turken, in een rondzwaaijend slingeren en scharrelen der beenen bestaande, zoo als ook hunne zware pantoffels, zoo vele hinderpalen zijn, die hen beletten den regelmatigen militairen pas aan te nemen. Groot was de mangel aan subalterne Officieren en Instructeurs, zoodat de Kolonel en de Staf-Officieren zich met het onderwijs moesten belasten; nu, de rug der domme of onhandige kerels werd dan ook duchtig met kling- en stokslagen gesmeerd.

De soldaten droegen lange matrozen-baaitjes of wambuizen, deels effen, deels met gekleurde opslagen. De broeken zijn tot aan de knie wijd, worden daar met eenen band vastgemaakt, en sluiten vervolgens eng om het been. Kousen en stropdassen hebben zij niet. De meloenformige chakot is ook reeds weder afgeschaft, en worden daarlegen roode mutsen, als die der Albanezen, gedragen; zij zijn slechts iets hooger en zijn aan de neervallende punt met eene zijden of wollen kwast of appel voorzien, hetwelk zeer goed staat. De Officieren dragen eenen rooden tot beneden de knie afvallende mantel met zilveren halsslot; hij kleedt en bedekt zeer goed, en daarom leggen zij dien ook zelfs bij de grootste hitte niet af.

De geweren waren uit eene Fransche fabrijk van den tweeden rang, en werden door de manschappen niet goed gehouden. De patroontassen hingen, op zijn Fransch, een weinig te laag af. De drilmeesters zijn enkel Turken. Aanvankelijk had de Pacha eenen Piemontezer als Instructeur laten overkomen, doch zij werden, inzonderheid uit gebrek van elkanders taal te verstaan, het beide welhaast moede. Bij het exerceren speelt de regements-muziek onophoudelijk voort, hetwelk vooral de vrouwen der Turken en Armeniërs er bij aanlokt; de Jodinnen stonden van verre en luisterden, maar geene Griekin liet zich zien. De muziek was geheel en al Turksch; trommels, eene soort van lange fluiten als blaaspijpen, en valsch klinkende trompetten rijten het Europesch oor van één; de schrijver vond echter de melodiën, vooral op verren afstand, niet onbehaaglijk. Te Constantinopel hoorde hij, daarentegen, marschen van Rossini met volle muziek.

De tegen het Oostersche mannelijk schoon afstekende leelijkheid der troepen bevreemde de Europeërs. De schrijver meende dit verschijnsel te moeten verklaren daardoor, dat de nieuwe troepen uit de verst afgelegene provinciën getrokken waren, tot welke de inrigting der Janitsaren zich niet had uitgestrekt, en dat aldaar de oorspronkelijk Tartaarsche ligchaamsbouw der Turken was bewaard gebleven, terwijl de bewoners der steden, door vermenging met de Westersche volken, in schoonheid waren toegenomen.

De schrijver deed van Smirna veelvuldige uitstapjes in de omstreken, alwaar hij dikwerf afdeelingen van het nieuwe krijgsvolk ontmoette, die zich naar het groote leger begaven. Gemeenlijk werd hij door hen met den gebruikelijken toeroep »Gaour" begroet, en bekwam zelfs eens van eenen achterblijver eenen duchtigen kolfslag; die lange na-pijn overliet. Hunne uitmonstering was jammerhartig slecht, en hunne pakaadje allerkarigst, twee kameelen en drie magere ezels dragen de amunitie en goederen van 300 man. Op den 8 Mei ging de heer MAC-FARLANE naar Constantinopel scheep. Nog den zelfden avond kwam het vaartuig bij het kasteel Standsjiaks voor anker. De Gouverneur, een gewezen koffij-verkooper van Constantinopel, verhaalde de reizigers dat het kasteel 800 man reguliere troepen tot bezetting had, dat hem de verantwoordelijkheid, met welke hij belast was, zwaar op het hart woog, en dat hij, in weerwil der overgroote aan zijnen post verbondene inkomsten, liever wenschen zoude nog in zijnen winkel achter de toonbank zijne kalanten te bedienen. — Het reisgezelschap deed vervolgens het eiland Tenedos aan. De schrijver had het plan opgevat om de Troas te gaan bezigtigen, en te Land zich naar de Dardanellen te begeven, ten einde van daar weder scheep te gaan. Tot dit plan was een reispas (teskereh) noodig; toen hij echter daartoe zich tot den Bimbaschi vervoegde, die zich juist op dat oogenblik, in gezelschap van drie Nederlandsche officieren, door drie pijpers en vijf tamboers een zoo schel-druischend concert deed voorspelen, dat de ooren er van tuitten, bekwam hij ten antwoord, dat de passen in allen gevalle niet zouden geweigerd worden, maar dat 6 à 8000 man troepen in de nabijheid stonden, die uit het Binnenland kwamen, en nog geheel zonder eenige krijgstucht waren, zoodat een Europeesch reiziger zich onder hen aan het grootst gevaar blootstelde. De schrijver zag zich dus verpligt zijn ontwerp te laten varen. Bij zijn voorbij zeilen werden de witte tenten der vermelde troepen op de kust zigtbaar, en met behulp van verrekijkers kon men zeer duidelijk onderscheiden, hoe sommigen zich baadden, anderen voor hunne tenten zaten en tabak rookten, zich met de kameelen bezig hielden, of voor eene veld-smids-opstal arbeidden. Omstreeks den avond kwam het schip, nabij den oever, voor anker, en werd alstoen met geweerschoten uit de verte begroet, waarbij den reizigers de kogels langs de ooren sisten. Later vernam de schrijver dat de hier gelegerde troepen slecht of in het geheel niet betaald werden, en zich daarom aan alle uitspoorigheden overgaven; dat de kust gedurende den zomer en den herfst zeer ongezond is, dat ruim een derde gedeelte der manschappen zonder eenige geneeskundige hulp aan de koorts ter neder lag, en dat onder hen eene groote sterfte heerschte. Te Gallipoli begaf zich de schrijver aan boord der Engelsche stoomboot »the Swift" en liep met dezelve, op den 21 Mei, des namiddags ten 2 ure, tegen wind en stroom, tot verbazing der verzamelde Turken, die een dergelijk schouwspel nog niet gezien hadden, de haven van Stamboul in.

(*Overgenomen.*)

(*) *Konstantinopel in het jaar* 1828. Of zestien maanden verblijfs in de Turksche hoofdstad en de Provintiën; benevens verslag van den toenmaligen staat der Land- en Zeemagt, en der hulpbronnen van het Ottomanische Rijk, enz. Lond. 1829.

[illegible] Te PARAMARIBO bij J. J. ENGELBRECHT.